

Враховуючи, що заповідний об'єкт із назвою «Могрицький» вже існує та виходячи з загального вигляду схилів на ділянці № 1, пропонуємо надати природоохоронному об'єкту назву «Білі гори».

Список використаних джерел

1. Дугина Е. Н. К фауне пчел (Hymenoptera: Apoidea) Могрицького ландшафтного заказника местного значения (Сумская область) // Живые объекты в условиях антропогенного пресса: Мат-лы 10 Международ. научно-практ. конф. 15-18 сентября 2008, г. Белгород. Белгород: ИПЦ «ПОЛИТЕРРА», 2008. С. 65–66.
2. Карпенко К. К., Книш М. П., Вакал А. П. Матеріали до розширення заповідних територій у Сумському районі Сумської області // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. Суми, 1994. С. 25–26.
3. Карпенко К. К., Родінка О. С., Вакал А. П., Книш М. П. Флора та рослинність крейдяних відслонень на території Сумської області // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України. Суми: СумДПУ, 2002. С. 132–136.
4. Карпенко К. К., Книш М. П., Родінка О. С., Вакал А. П., Пархоменко В. В., Ковтун В. А. Могрицький ландшафтний заказник (Сумська область) // Природничі науки: Збірник наукових праць. 2004. С. 37–42.
5. Пархоменко В. В. Знахідки комах, занесених до Червоної книги України, в Могрицькому ландшафтному заказнику (Сумська область) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами Всеукраїнської студентської наук. конф., м. Суми, 13–14 травня 2004 року). Суми: СумДПУ, 2004. С. 133–134.

УДК 595.782

DOI: 10.5281/zenodo.3551452

О. В. Говорун

ORCID ID 0000-0002-6626-1241

a.govorun76@gmail.com

А. В. Дубіковська

Т. А. Кукса

М. П. Зайка

ДО ВИВЧЕННЯ ФАУНИ ДЕЯКИХ РОДИН НІЧНИХ ЛУСКОКРИЛИХ (INSECTA, LEPIDOPTERA) ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА»

Говорун О. В., Дубіковська А. В., Кукса Т. А., Зайка М. П. До вивчення фауни деяких родин нічних лускокрилих (Insecta, Lepidoptera) природного заповідника «Михайлівська цілина». – Природничі науки. – 2019. – 16: 51–54.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

У статті представлені результати дослідження видового складу різновусих лускокрилих, зареєстрованих у сучасних межах заповідника «Михайлівська цілина» у 2019 р. На території заповідника виявлено 37 видів з 8 родин.

Ключові слова: лускокрилі, Lepidoptera, фауна, заповідник «Михайлівська цілина».

Govorun O. V., Dubikovska A. V., Kuksa T. A., Zaika M. P. A contribution to the study of the fauna of some night lepidopteran families (Insecta, Lepidoptera) of nature reserve «Mykhaylivs'ka tsilyna». – Prirodniči nauki. – 2019. – 16: 51–54.

Sumy State Pedagogical University named after A. S Makarenko

The paper presents the results of research of heterocera lepidoptera species registered in the current area of Nature Reserve «Mykhaylivs'ka tsilyna» in 2019. There were found 37 species from 8 families on the territory of the reserve.

Key words: lepidopteran insects, Lepidoptera, fauna, Nature Reserve «Mykhaylivs'ka tsilyna».

Вступ. За програмою роботи науково-дослідної лабораторії «Моніторингу популяцій тварин та рослин Сумської області» у 2019 році було продовжено дослідження фауни лускокрилих територій природного заповідника «Михайлівська цілина».

Дослідження видового складу окремих груп лускокрилих, зокрема вогнівок, на території заповідника «Михайлівська цілина» розпочато ще у 2002 р. [1, 2]. Нажаль, ознайомитися із результатами попередніх досліджень фауни комах, на території сучасного природного заповідника «Михайлівська цілина», який до 2018 р. входив до «Українського степового заповідника», неможливо. Екземпляри Літописів природи «Українського степового заповідника» на теперішній час недоступні для аналізу.

Матеріали та методика досліджень. Нічних лускокрилих було зібрано за три експедиційні виїзди: 2–4 травня, 19–21 липня та 6–8 вересня 2019 р. в с. Великі Луки на ділянці садиби-будиночка для відвідувачів заповідника (50°44'44"п.ш., 34°9'48"сх.д.). Із настанням сутінок (21.00–21.30) вмикали 2 дугово-ртутні лампи 250 W (19–21 липня та 6–8 вересня ще одну з ламп замінили на потужнішу – 500 W), зафіксовані на висоті 2–2,5 м від поверхні ґрунту на тлі білих екранів. Відловлених метеликів відразу поміщали в морилки, заправлені етилацетатом. На світанку (4.00–5.00) світло вимикали. Комах монтували на ентомологічні голки або вкладали у матрацики для подальшого визначення.

Ручним методом метеликів збирали в місцях денного перебування імаго (рослинність, стовбури та пеньки, паркани, стіни будівель, помешкання тощо). Цим методом знайдені деякі види, які не прилітали на світло, а також вдалось зібрати матеріал там, де неможливо було використати світло ламп.

Ідентифікацію видів проводили за зовнішніми морфологічними ознаками.

Результати та їх обговорення. Всього у 2019 р. на території заповідника було зібрано біля 1000 екземплярів нічних лускокрилих, частина з них залишається ще не опрацьованою (Microlepidoptera). Матеріал по фауні Noctuidae оформлено в самостійну публікацію. Загалом на території заповідника виявлено 37 видів нічних лускокрилих з 8 родин. Далі представлено список зареєстрованих видів. У скобках вказано дату та кількість спійманих особин.

Родина Geometridae

1. *Thetidia smaragdaria* (Fabricius, 1787) 19-21.VII.2019 (4);
2. *Thalera fimbrialis* (Scopoli, 1763) 19-21.VII.2019 (5);
3. *Timandra griseata* (Petersen, 1902) 6-8.IX.2019 (1);
4. *Scopula ornata* (Scopoli, 1763) 6-8.IX.2019 (1);
5. *Campptogramma bilineata* (Linnaeus, 1758) 6-8.IX.2019 (1);
6. *Costaconvexa polygrammata* (Borkhausen, 1794) 2-4. V.2019 (1), 6-8.IX.2019 (2);
7. *Abraxas sylvata* (Scopoli, 1763) 2-4. V.2019 (1);
8. *Selenia tetralunaria* (Hufnagel, 1767) 2-4. V.2019 (1);
9. *Plagodis dolabraria* (Linnaeus, 1767) 2-4. V.2019 (1);
10. *Hypoxystis pluviaria* (Fabricius, 1787) 2-4. V.2019 (4);
11. *Macaria alternata* (Denis & Schiffermuller, 1775) 19-21.VII.2019 (4);
12. *Ascotis selenaria* (Denis & Schiffermuller, 1775) 19-21.VII.2019 (4);
13. *Ematurga atomaria* (Linnaeus, 1758) 2-4. V.2019 (2), 19-21.VII.2019 (3);

Родина Erebidae

14. *Lithosia quadra* (Linnaeus, 1758) 6-8.IX.2019 (3);
15. *Miltochrista miniata* (Forster, 1771) 19-21.VII.2019 (4);
16. *Eilema lurideola* (Zincken, 1817) 19-21.VII.2019 (2);
17. *Phragmatobia fuliginosa* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (24);
18. *Spilosoma lubricipeda* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (2);
19. *Diacrisia sannio* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (1);
20. *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761) 19-21.VII.2019 (1);
21. *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (4);
22. *Hyphantria cunea* (Drury, 1773) 19-21.VII.2019 (6);

Родина Lasiocampidae

23. *Euthrix potatoria* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (10);

Родина Drepanidae

24. *Habrosyne pyritoides* (Hufnagel, 1766) 19-21.VII.2019 (2);

Родина Sphingidae

25. *Hyles euphorbiae* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (3);
26. *Deilephila porcellus* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (8);
27. *Deilephila elpenor* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (1);
28. *Hyles euphorbiae* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (1);
29. *Laothoe populi* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (2);

Родина Notodontidae

30. *Furcula furcula* (Clerck, 1759) 19-21.VII.2019 (2);
31. *Clostera curtula* (Linnaeus, 1758) 19-21.VII.2019 (1);
32. *Gluphisia crenata* (Esper, 1785) 2-4.V.2019 (1);
33. *Notodonta ziczac* (Linnaeus, 1758) 23-25.V.2019 (5), 19-21.VII.2019 (2);

Родина Limacodidae

34. *Apoda limacodes* (Hufnagel, 1766) 19-21.VII.2019 (5);

Родина Cossidae

35. *Cossus cossus* (Linnaeus, 1758) 6-8.IX.2019 (2), 19-21.VII.2019 (3);

36. *Zeuzera pyrina* (Linnaeus, 1761) 19-21.VII.2019 (2);

37. *Phragmataecia castaneae* (Hübner, 1790) 19-21.VII.2019 (4).

Висновки. Видовий склад лускокрилих на території природного заповідника «Михайлівська цілина» тільки розпочато, для порівняння в околицях біологічного стаціонару Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка «Вакалівщина» зареєстровано 91 вид з вказаних родин та ще 89 представників родини п'ядуни [3, 4]. Вважаємо, що ці результати є попередніми й такими, що не відображають повної картини фауни метеликів заповідника, оскільки більш точні дані потребують подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Говорун А. В., Пархоменко В. В. Фауна чешуекрылых семейства огневки (Lepidoptera, Pyralidae) заповідника «Михайловская целина» // Проблеми збереження ландшафтного ценотичного та видового розмаїття басейну Дніпра : Збірник наук. праць. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2003. С. 184–187.
2. Говорун О. В. До вивчення вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) заповідника «Михайлівська цілина» // Природничі науки : Збірник наукових праць / голов. ред. В. І. Шейко. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. Випуск 15. С. 6–10.
3. Говорун О.В., Білан О.В. Результати багаторічних дослідження нічних лускокрилих (Lepidoptera) біостаціонару «Вакалівщина» // Вакалівщина: До 50-річчя біологічного стаціонару Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Збірник наукових праць. Суми, 2018. С. 53–61.
4. Говорун О. В., Рибіна Г. О. П'ядуни (Lepidoptera, Geometridae) біостаціонару «Вакалівщина» // Вакалівщина: До 50-річчя біологічного стаціонару Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Збірник наукових праць. Суми, 2018. С. 76–84.

УДК 595.782

DOI: 10.5281/zenodo.3551454

О. В. Говорун

ORCID ID 0000-0002-6626-1241

a.govorun76@gmail.com

Л. О. Михайленко

Г. О. Рибіна

**СОВКИ (LEPIDOPTERA, NOCTUIDAE) ПРИРОДНОГО
ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА»**

Говорун О. В., Михайленко Л. О., Рибіна Г. О. Совки (Lepidoptera, Noctuidae) природного заповідника «Михайлівська цілина» . – Природничі науки. – 2019. – 16: 54–58. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка